

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NÁNDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Románia történelmi jogai Besszarábiához

Rascanu válasza az orosz delegációhoz

Lapunk tegnapi számában kivonatoltuk Krestinszky szovjetdelegátus deklarációját. A külügyminiszter most hozta nyilvánosságra Langa-Rascanu deklarációját, amelyet kivonatban itt adunk.

A román delegáció nem várta a szovjet-delegáció nyilatkozatát Besszarábia ügyében, mert hiszen az oroszok jól ismerik Románia álláspontját, mégis szükségesnek tartja a következők közlését:

Elsősorban is megállapítja a román delegáció, hogy a szovjetdeklarációban történelmi tévedések vannak. Az például, hogy 1812-ben a cári kormány vette el Besszarábiát és nem a moldvai állam, amely már azelőtt néhány évszázaddal fennáll, a törökök csak bizonyos fennhatóságot gyakoroltak. A történelmi igazság az, hogy Besszarábiát 1812-ben elszakították Moldovától és a legteljesebb erőszak alatt tartották, holott a Moldva-államot egész területén kompakt román lakosság lakta, éppen úgy, ahogy Erdélyt és Valáhiát is.

Ez a moldvai állam 1812-ben a cárok imperialista politikájának áldozata lett és 1859-ben egyesült saját akaratából Munteniával. A román delegáció beismeri, hogy csak 1812 után keletkezett a hivatalos Románia, de ez csak egy formalitás, amit nem lehet komolyan venni, mert akkor is, ma is egyetlen élő és egyesült nép van, amely ugyanazon nyelvet beszél, ugyanaz a történelmi és etnikai múltja van. Moldva egyesült Munteniával, hogy megalakítsa Romániát.

Részletes alapossggal foglalkozik ezután az 1812 óta való történelmi fejlődéssel. Bizonyítja, adatszerűleg, hogy az 1918. évi csatlakozási nyilatkozat teljesen legális volt és a többség akaratát fejezte ki. A csatlakozás kérdését az Országgyűlés albizottságai három napig vitatták és hosszú

tárgyalás után nagyszámú közönség jelenlétében szavazták meg. Nyolcvanheten a csatlakozás mellett és csak három szavaztak ellene. Határozottan cáfolja, mintha az Országgyűlés a legesekélyebb mértékben pressió alatt állott volna. A román képviselő és szenátusválasztásokban mindenki résztvett és egy pillanatig sem hangoztatták, hogy Oroszországhoz tartoznának.

Románia a besszarábiai kérdésben mindig őszintén viselkedett és az egyesülés kimondása előtt sem gondolt annexióra. Eppen ezért a román kormány nem akceptálhat egy népszavazást, sem Besszarábia csatlakozása legalitásának megtagadását, mert ez a történelmi igazság megcáfolása volna.

A román delegáció szükségesnek tartja megjegyezni, hogy ha az oroszok minden történelmi jogukról lemondanak, akkor semmi érdekük, hogy a besszarábiai kérdést provokálják. Az orosz kormány sorra elismerte azokat az államokat, amelyek a régi Oroszország testéből kialakulva, külön nemzeti egységeket képeztek. Hogy ezt az álláspontját Besszarábiával szemben nem tartja fenn, ezt Románia maga ellen irányuló ténynek tekintheti.

A román kormány visszautasítja a népszavazást, de nem azért, mintha kételkedne annak eredményében. Azok a társadalmi reformok, amelyekkel helyreállították Besszarábia rendjét és a normális életet, erőteljes garanciái annak, hogy mi lehetne egy népszavazás eredménye. A besszarábiai lakosság maga sem kíván sohasem idegen beavatkozást. A román delegáció szeretné, ha az orosz delegáció meg lenne győződve arról, hogy csak a román ajánlatok alapján lehet megértést teremteni a két állam között.

Munkakénysért hoz be az angol munkáskormány

Januárban alakult meg az egész világ élénk figyelmével Angliában Macdonald munkáskormánya. Januárban úgy látszott, hogy a mérsékelt szocialista ideológiák kormányrajutása Angliában hosszú időkre megszünteti a belső politikai villongásokat. A Macdonald-kormány helyzetét azonban első napoktól kezdve maga a munkásság nehezítette meg, helyesebben, a szocialisták ama túlnyomó frakciója, mely nem akarta magát a kormányzásban képviseltetni. A minduntalan kirobbanó sztrájkok lassankint arra kényszerítik most már Macdonaldot, hogy komolyan foglalkozzék a kényszermunka-törvény alkalmazásának gondolatával. A kényszermunka eszméje azonban senkire nézve sem kinosabb, mint éppen a jelenlegi kormányra, mely maga támadta leghevesebben annak eszméjét, amikor a kényszermunkát a liberális és konzervatív pártok követelték.

Nem lehetetlen, hogy ebbe a kemény dióba a Macdonald-kormány foga beletör. Macdonald mégis kijelenti, hogy a minduntalan sztrájkoló szakszervezetek

terrorja ellen kénytelen lesz szembehelezni az államhatalmat, vagyis hozzányúl a végső fegyverhez: a kényszermunka-terrorhoz.

Komplikálja ezt a harcot a bányamunkások mozgalma, akik a minimális bér megállapítását kívánják, úgy, amint azt annak idején a Labour Party a parlamentben követelte. A kormánynak kellemetlen a bányászok bekapcsolódása az általános konfliktusba, mert a Labour Party parlamenti csoportjában a bányamunkások szakszervezeteinek negyvenhat tagja ül, akik erős nyomást gyakoroltak a többi szakszervezeti képviselőre.

Amíg Macdonald saját elvtársaival háboruszkodik, a parlamentben is igen szorult helyzetbe kerül. Ezuttal a liberális párt volt az, amely támadásba ment át. És hogy a helyzet teljesen a feje tetejére állt, kitűnik abból, hogy a konzervatívok voltak kénytelenek Macdonaldnak mentőövet dobni. A külpolitikai helyzet az, amely a liberálisoknak nem tetszik és ezt Asquith az ő szobájában nyugalomával bírálta az alsóházban. De

nem úgy Lloyd George, aki az ő szokott temperamentumával hevesen támadta Macdonaldot a biztossági és a jóvátételi kérdésben elfoglalt álláspontja miatt. A munkáspárt tudvalevőleg a liberális párt jóvoltából jutott kormányra, akkor Macdonald már régen nem ülne a miniszterelnöki székre. Most azonban, hogy a külpolitikai kérdésekben a liberális párt erősen szembe helyezkedett Macdonalddal, Baldwin sietett a segítségére. Az alsóház mai ülésén, a Törökországgal kötött békeszerződés ratifikáló javaslatának második olvasása során Ponsonby kijelentette, hogy a kormány a ratifikálás előtt három hétre a házasztalára tesz minden szerződést, mert ezzel lehetetlenné tesz minden titkos szerződést és minden titkos záradékot.

Utóhang egy kávéházi incidenshez

A Vestul Romaniei egyik legutóbbi száma heves támadást intézett dr. Silberman Jenő ellen, abból az alkalomból, hogy egyik kávéházi incidens alkalmával dr. Silberman állítólag azt mondogatta volna, hogy az angol konzul védelméhez fog folyamodni. Dr. Silberman Jenő most a cikkre választ küldött a Vestulnak, amely azt igen helyesen és gálánsan, teljes terjedelmében közli. Dr. Silberman Jenő cikke szó szerint így szól:

Lapjokban egy vezércikk és egy cikk jelent meg, amelyet egy incidens kapcsán a zsidókérdéssel és személyemmel is foglalkoznak. E cikkekre vonatkozólag legyen szabad a következő megjegyzéseket tennem: Mindenek előtt nagyon sajnálatos, hogy b. lapjuk túlságosan mostohán, pszichizisztikusan állítja be a romániai zsidókérdést úgy, hogy ez sokkal inkább alkalmas a teljesen hiába való idegességre, mint a kedélyes lecsillapításra. Méltóztatnék egyszer és mindenkorra tudomásul venni, hogy hihetetlen fájdalmas a helybeli zsidóság számára, hogy idegenként kezelik. Mi éppen úgy, mint bárki más nemzetiségű, egyenrangú tagjai vagyunk a Román állam testének, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül hasonló kötelezettségekkel és hasonló jogokkal kell, hogy rendelkezünk. Mi, itteni, akár magyar, akár zsidó nemzetiségűek, románok vagyunk. Kulturálisan, tehát Romániának sem lehet két különböző rendű állampolgára. Belátjuk, hogy a vélemények harca természetes jelenség egy ország életében; belátjuk azt is, hogy a közelmúlt sehol, tehát Romániában sem hozta meg az erőfeszítések teljes eredményét, de nagy csalódás volna azt hinni, hogy a román állam testéhez tartozó polgár érdeke ellenkezőhessék az állam érdekében. Világpolitikát nem intézhet sem Nagyvárad, sem Kolozsvár. Bizonyos azonban az, hogy a megértés és a béke szeretete kötelességünk mindannyiunknak és különösen Nagyvárad várása úgy a háború, mint a forradalmak alatt, mintája volt az őszinte békeszeretnek. Azokat a vádakat amit a zsidóság ellen felelőtlen elemek terjesztenek, visszautasítjuk. A zsidóság nem lehet békebíró a románság és magyarság nagy perében. Sőt azt az izléstelenséget sem követelhet, hogy Romániát

politikai részvénytársaságnak tekintse és így pld. Erdélyben a balancier kényelmes szerepét játssza. Viszont emberi jogainkhoz feltétlen ragaszkodunk. Ragaszkodunk az azai a becsületességgel, amellyel a valaha elnyomott románok jobbjai annak idején ragaszkodtak és akik érezték az elnyomtatás keserű napjait, bennünket meg fognak érteni. Pedig a magyar rezsim alatt a legkonzervatívabb magyar kormány is huszárságot vezényelt ki a váradi gör. kath. püspök védelmére, holott szintén csak pár ablakról volt szó. Mi, váradi zsidók pedig remegtünk Pável püspökért, mert hiszen a mi püspökünk — váradi püspök — volt. Szokatlan nálunk az izgatás hangja, szokatlan nálunk a hangos demonstráció, emelt fővel hangsúlyozzuk minden vád ellenében, hogy mi váradi zsidók a szó keresztényi értelmében szerettük román és magyar felebarátainkat egyaránt. Vajjon az a dr. Katz Béla, aki e pillanatban városunk falai között tartózkodik, nem-e a legnagyobb személyi kockázattal örködött a román intelligencia élete fölött? És vajjon melyik zsidó volt komoly ártalmára román nemzeti ambícióknak? Önöknek nem haragudni, hanem szánakozni kellene azon a népen, amelynek az a háládatlan történelmi szerep jutott, hogy az embereket akár elveit is feláldozza. Akár Versailles, akár az uralkodó hegemoniát gyakorló nemzetiség és a többi, minoritások közötti becsületes megállapodás erkölcsi obligója legyen az alkotmányos garancia. Románia elég erős ahhoz, hogy még a nagylelkűség előkelő kuszát is megengedje magának minden nemzeti veszély nélkül.

Ami a lokális incidenseket illeti, b. lapjuk részben hézagos, részben helytelen tudósításokat kapott. Mint szem és fül tanu állapíthatom meg, hogy fiatalemberek a helybeli Royalkavéházban az Erger-Berger kezdetű dalt énekelték, éppen nem idegenül csengő kiejtéssel. Nem valószínű, hogy román diákok lettek volna, mert hiszen az ébredő magyarok zsidógyalázó himnuszát magyar nyelven énekelték, nem pedig a román nemzeti himnusz, amelynek dalánára a kavéházban tartózkodó román állampolgárok már pusztán illemből is, talán mindannyian fölállottak volna. Zsidógyalázó Erger-Bergernek azonban Romániában sem jár ki ez a hivatalos tisztelet és nem tudjuk belátni, milyen összefüggésben van a román hazafisággal? Ezen a véleményen lehetnek azok a jóízű magyar urak is, akik Szőke és Friedländer igazgató urak társaságában illedelmesen ültek egymás mellett, a provokáció dacára is, és amikor Friedländer igazgató úr végre kikélt magából, férfias méltósággal tiltakozott, vele mindannyian szolidaritást vállaltak. Miért legyen a zsidó egyes magyaroknak kevésbé idegen, mint a románnak? Tumultus, botrány támadt és könnyen tetteslegesre kerülhetett volna a sor amikor én mint teljesen távol levő szemlélő, az általunk jól ismert és szeretett Costescu úrhoz fordultam, akit, mint ember az embert és mint polgártárs a hatóságot, tisztelettel kértem, lépjen közbe és ne tűrje, hogy a botrány esetleg fokozódjék.

Costescu úr nem láthatta pontosan az eseményeket és a mellette levő egyik úr szinte kárörömmel kinevetett. Igen természetes, hogy kikeltem magamból és teli keserűséggel attól a tudattól, hogy mi idegenek és kiverhető kutyák nem vagyunk, hanem román állampolgárok és hogy a hatóság bennünket cserben nem hagyhat, energikus hangon azt a kijelentést tettem, hogy hát hová forduljunk, ha nem hatóságunkhoz, illetőleg a román intellektuellhez, mintha talán azt akarnák, hogy az angol konzulhoz forduljunk hasonló esetben, ha bennünket sérelem ér? Eppen úgy említettem volna a mikádót, vagy a Dalai lámat, elvégre, ha tényleg van egy súlyos zsidókérdés Romániában, azt bizonyára nem a kavéházban az Erger-Berger hangja és alkohol mellett, hanem arra hivatottak fogják elintézni. Igen tisztelt Szerkesztő

úr! Sem ezen város, sem a román nemzet közvéleménye és meggyőződése ellen nem küzdhet sikerrel az az antiszemita mozgalom, amely idegenebb Romániában, mint mi zsidók. Nem óhajtja ezt sem a román paraszt, sem a román intellektuell, sem a román ipar, sem a román kereskedelem, sem a román állam, amelynek tényleg konszolidációra van szükségük. De a konszolidációnak igazán nem mi zsidók, hanem az Erger-Berger nóta van útjában. Ez a szimbóluma a destrukciónak, amely a szívek közé ékelődik és amely szétzúzhatná azt a természetes emberi szeretetet, amely Mózes, mint Jézus törvényei szerint, az emberiséget egyaránt kötelezi.

Volt idő, amikor még nem álmodhattunk Nagyromániáról és ismertem polgártársakat, akik már akkor is románnak vallottak magukat. Ezek tudják igazolni, hogy üldözöttesek napjaiban nemcsak az urat, de a román parasztot sem hagytam cserben és megvédtem a méltatlan támadásokkal szemben olyan időben, amikor ez még nem volt erény, nem is beszélve arról, hogy cca 1 évig román zászló alatt, mint a helybeli katonakórház laboratóriumának vezetője teljesítettem kötelességemet és segítettem ápolni azokat, akik Romániáért harcoltak. Dehogy is gondolhattunk az Erger-Bergerre, hisz egy sebesült katonára se emlékeztem. Mint polgár pedig igyekeztem Románia ipari fejlődéséhez hozzájárulni, sajnos, több erkölcsi, mint anyagi sikerrel. Az úk, apám, szepapám és dédapám is a váradi temetőben fekszenek és soha senki sem állíthatta róluk, hogy a korukbeli társadalomnak nem voltak hasznos tagjai.

Egyébként hittem Gyulafehérvárban és arról ábrándoztam, hogy nem lesz román politikai csoport az új éra alatt sem, amely a hagyományos Páris helyett Münchenhez igazodik. Lehet, hogy pillanatnyilag az emberekben csalódtam, de az illúzióimban nem és hiszem a szabad toleráns latin Romániának az eljövetelet, ahova nem fog beférkőzni a destruktív antiszemita boche-imitáció. Ez a ház a mi házuk is és antiszemitizmus itt az idegen.

Az új bérletitörvény

Ismereti: Dr. Lengyel Zsigmond

V.

A tulajdonos kilakoltatási joga.

A kilakoltatási jog csak azon román állampolgár háztulajdonost vagy háztulajdonos társat illeti meg, aki másnak a házában bérlelőként vagy megtérítésként lakik, ha már 1922. március 27-ike előtt a községben lakott és ha házáat legkésőbb 1923. március 27-ikéig szerezte. Ezen feltételek fennforgása esetében jogosítva van házába beköltözödni és e végből az általa a községben birt. lakását a bérlelőnek felajánlva, a bérlet a bérlelőből kilakoltatni. Abban az esetben, ha a tulajdonos csak ideiglenesen van elhelyezkedve, akkor cserelakást fejátnálni nem köteles. A tulajdonos eddigi bérbeadója köteles megtérni, hogy a kilakoltatott bérő házába beköltözödjék.

A fenti rendelkezések alól kivételnek és az új bérleti törvény egész tartama alatt ki nem lakoltathatók: a köztisztviselők és a nyugdíjasok, és pedig akkor is, ha a bérlet nem az ő nevükre, hanem házastársuk vagy velük együtt élő hozzátartozóik nevére szól — továbbá nem lakoltathatók ki a rokkantak, a hadi özvegyek és hadi árvák, az állam, a megye és a községek és végre az iskolai internátusok és iskolai tizhelyek. A kilakoltatás a bérő által elfoglalt egész épületre, vagy annak egy részére terjedhet ki, amelynek méretét a bíróságok fogják megállapítani, a tulajdonos vagy családja tagjainak igényei, helyzetük állásuk és foglalkozásuk figyelembe vételével. „Család” fogalma alatt a törvény értelmében a házastársakat, a felmenő és a lemenő rokonságot, fiúveket és nővéreket és bármely más személyt ért, akik szokás szerint együtt laknak.

A tulajdonos, aki a törvényben foglalt korlátozások folytán nem lakoltathatja ki a saját bérlelőjét, az maga sem lakoltatható ki az általa elfoglalt lakásból.

Fenntartja a törvény a tulajdonos javára a korábbi bérleti törvényekben biztosított lakáskiterjesztési jogot is, azonban ezt az új törvényekhez viszonyítva, szűkebb körűlök közé szorítja akkor, midőn kimondja, hogy a közhivatalnokokkal és nyugdíjasokkal szemben ez a jog nem érvényesíthető. Kimondja továbbá a törvény, hogy az a tulajdonos, aki 1924. március 1-e előtt lakik a saját vagy házastársa házában és azonkívül ugyanazon községben neki, vagy házastársának még egy más ingatlan is van, a jelenlegi lakása cserébe felajánlása mellett beköltözödjék a másik házába, ha a bérlet létrejötte után felmerült valamely körülmény folytán jelenlegi lakása neki és családjának elégtelenné vált. Ez a rendelkezés sem alkalmazható a közhivatalnokok és nyugdíjasokkal szemben.

A kilakoltatási igény megállapítása esetében a törvény a bérlelőnek a lakás kiürítésére 6 havi időhatáridőt engedélyez.

Mindezen kilakoltatási igényeknek további előfelvétele az, hogy a tulajdonos, vagy pedig neje nem adott el 1920. május 6-ika után, bármiféle indokból, — vagyonszükséglet megsejtemése indoka kivételével — a község területén lévő házat és illetve nem adta bérbe egy oly ingatlant vagy lakást, amelyben lakott, vagy pedig lakhatott volna.

Ugyancsak nem vehetik igénybe a kilakoltatási jog kedvezményét azok, akik lakásüzemelés miatt elítéltek.

A tulajdonos kilakoltathatja azt a bérletet, aki ekvizió után nyerte a bérletet, abban az esetben ha megszűnt az a hivatali megbízatása, melynek folyamánaként a rekvirálást a bérlet javára eszközölték.

A közhivatalnok háztulajdonos és tulajdonos társak javára a törvény kivételeket létesített, amelyben egyrészt velük szemben eltekint attól a feltételtől, hogy már 1922. március 22-ike előtt a községben laknak és másrészt kimondja, hogy akkor is kilakoltathatja a közhivatalnokok kivételével lakóját, ha az ingatlan 1924. március 1. előtt szerezte, ha a saját, bérlelője szükségletének megfelelő lakást cserébe felajánlja. Ezen esetben azonban a bíróság kötelezheti a közhivatalnok tulajdonost arra, hogy kilakoltatott bérlelőjének az eddigi és az új lakása közötti bér különbségét megtérítse.

(Folytatjuk.)

„DORIAN” FILMSZÍNHÁZ
Péntek, szombat, vasárnap
Dr. Lackington
6 izgalmas
felv.
Ö
egy legújabbslágerburleszkben
Jón Conan Doyle legérsebb regénye
A halott árnyéka

Gobellnek
Kelinek
Selyamszíták
mindennemű kézimunkák és hozzávaló anyagok
PETERDI
kézimunka ipar
Str. Ladislav (Körös-utca) 10
Kézimunka előnyomda

Peter Julian levele

Megírtuk a napokban, hogy a Vestul Romániái nyílttéri rovatában „Sfredelus” aláírással cikk jelent meg, amely kifogásolja, hogy Peter Julian volt prefektus lakást kapott az Apollóépületben. Peter Julian most a Vestul Romániához levelet intézett s ebben első sorban kifejti, hogy ő nem idegen ebben az országban, hanem már a régi Romániának is polgára volt, al-lami tisztviselő és a fronton harcolt a román hazáért. Ezután élesen polemizál a multkori nyílttéri közlemény írójával (dr. Simona Györgyre céloz), akinek a magyar impériumbeli magatartását illusztrálja. Peter Julian ezután így folytatja:

A baptista egyháznak ez a híve vallási kérdéseket is érint. Ugyanaz a szent következetesség, amely őt a politikában vezeti, irányítja vallási kérdésekben is. Köztudomásu, hogy Sfredelus minden felekezeti végigjárta már, talán, hogy annál jobban megbékítse zavart lelkiismeretét és zűlalt lelkét. Mosolygok azokon, akik a „zsiz-dó” jelzőt dobálják reám, mintha az talán szidalmazó volna. Legyen Sfredelus nyugodt, sohasem éreztem szükségét annak, hogy keresztény hitemet cserélgessem; igen: őseimtől örökölt keresztény hitemet, sem a politikában, sem a vallásban nem szoktam a hitvallásomat megtagadni.

Orth János legendájának legújabb fejezete

Állítólag Newyorkban most halt meg

Berlin, április 3. A Berliner Tageblattnak jelentik Newyorkból, hogy az itteni Kolumbus-kórházban néhány nappal ezelőtt meghalt egy idősebb férfi, aki dr. Orlownak nevezte magát és aki hosszabb idő óta mint tudós, visszavonult életet élt Newyorkban. A lap szerint kiderült, hogy ez a dr. Orlow azonos az évtizedekkel ezelőtt eltűnt János Salvátor főherceggel. Egy Fairchild Sarolta nevű asszony azt állítja, hogy hosszú idő óta ismeri Orlow drt és hogy ő volt egyetlen bizalmasa. Kész meg- esküdni arra, hogy az elhunyt tényleg János Salvátor főherceg volt és azoknak az okmányoknak a beszerzésére is vállalkozik, amelyek állításának abszolút bizonyosságát igazolják. Az esetet még szenzációsabbá teszi, hogy Grace Wingfield kisasszonyt, aki Orlowot betegsége alatt ápolta, most lakásán holtan találták meg. Erről a nőről azt mondják, hogy Orlow halála fölött érzett bánatában követett el öngyilkosságot. Wingfield kisasszony többek előtt olyan kijelentést tett, hogy Fairchild asszonyt az elhunyt Orlow fölmentette annak az ünnepélyes ígéretének megtartása alól, hogy az évekkel ezelőtt rábizott titkot — János főherceg élettörténetéről — továbbra is megőrizze.

Beszélik, hogy János főherceg hírfelen lemondása főhercegi rangjáról és Amerikába való kivándorlása a mayerlingi tragédiával függ össze. A főherceg Ferenc József királlyal összeszólalkozott, mert nem akart hitelt adni annak a híresztelésnek, hogy Rudolf trónörökös és Vecsere Mária bárónő közösen öngyilkosságot követtek el. Azt állította, hogy mindkettőjüket meggyilkolták, bár ezt a gyilkosságot a tettesek nem előre megfontoltan követték el. Ferenc József és János főherceg között — aki nem akarta az igazságot elhallgatni — heves jelenet játszódott le, amelynek során a főherceg kettétörtte a kardját és a király lábai elé vetette. A főherceg állítólag ezért távozott el hirtelen, rangjáról való lemondás mellett. Ausztriából és költötte maga a hajótörésről szóló hírt, holtan az Egyesült-Államokban nagy visszavonultságban töltötte életét.

Más verzió szerint a Kolumbus-kórház halottját John Lownek hívták s szív-
baiban halt meg. De azt állítják, hogy val-
táképpen János Szalvátor (Orth János)

főhercegről van szó, aki tudvalevően 1889-ben nyomtalanul eltűnt.

Érdekes, hogy az Orth-legenda még mindig tovább bogozódik hívő lelkekben. Egyesek feltételezik, hogy a mostani newyorki halott egy Ott nevű hajdani osztrák ulánushadnagy, aki e század elején megszökött az ezredétől és Kanadában s az Egyesült-Államokban, mint al-Orth János szélhámoskodott. Körülbelül 1910-ben felbukkant Londonban is, mint Orth János befurakodott a legelőkelőbb angol nemesi társaságokba s ezeket az ismeretsegeket értéktelen kanadai részvények forgalombahozatalára használta fel. Később leleplezték. Állítólag ez a szélhámos ulánushadnagy távozott most el Newyorkban az élők sorából.

Hogyan gyilkolta meg Oreskovicsné az unokáját

A való-utcai rejtély — Gyilkos, aki nem tud szabadulni áldozatától

A budapesti rendőrség széleskörű nyomozást indított annak a hajmeresztő, hidegvérrel végrehajtott gyilkosságnak az ügyében, amelynek áldozata — mint azt tegnap megírtuk — Raffersberg Irma albérlő, cselekvő hőse pedig a meggyilkolt nő nagynénje, Oreskovics Bogumilné.

A rendőrség a tegnapi nap folyamán Oreskovicsné fivérét s Raffersberg Irma egyik kőrjét hallgatta ki. Megtalálták azonkívül a meggyilkolt ékszereit és szőrmebundáját egy Károly-körúti ékszerszállóban, ahol megállapítást nyert, hogy a kérdéses ingóságokat Oreskovicsné adta el.

A gyilkosságát követő napok történetét a rendőri nyomozás a valószínű feltevése alapján állapítja meg, amely feltevésekre bizonyítékok a helyszíni vizsgálatának megállapításai. A gyilkosságot követő hétfő és keddi éjszakán Oreskovicsné a konyhában aludt, ugyanabban az ágyban, amelyben a holttestet elejtette. A matracok ugyanis teljesen átitatódtak vérről, azokat el sem mozdíthatták.

Szerdán lement a házmesternéhez s amikor az érdeklődött, hogy miért nem látja napok óta az unokanővérét, így felelt: — Irma elment házvezetőnőnek Budára.

Oreskovicsné viszont ugyanazon a napon fiának azt mondta, hogy az Üllői-útra ment házvezetőnőnek.

Szerdán, csütörtökön és pénteken, mint már megírtuk, a házmesternénél töltötte az éjszakát azzal a kifogással, hogy fázik a konyhájában. Szombaton a házmesterné tizenkét éves nevelt leányát arra kérte, hogy segítsen takarítani a lakásban. Amikor a kisleány a konyhába ment, az előszobából riadtan futott vissza:

— Jaj, de bűdös van a konyhában... És az ágy olyan púpos...

Oreskovicsné erre ráparancsolt a leányra, hogy nincs már szükség a segítségére, menjen vissza az anyjához.

A rendőrség feltevése a nyomozás során úgy alakult ki, hogy csaknem kétségtelen, hogy Oreskovicsné a gyilkosságot március 22-én, vagy 23-án egyedül követte el.

Ezt a feltevést megerősíti az a bűnelhárítás, amellyel tettét elkövette s azután az a tehetetlenség, hogy nem tudott a hullától szabadulni, a bűz már elviselhetetlen volt, titkát nem tudta tovább leplezni s ekkor megszökött, miután az ékszereket és a bundát értékesítette.

Lapzártakor érkezett távirat jelenti, hogy a rendőrség értesülése szerint a rablógyilkossággal gyanúsított Oreskovicsné valószínűleg nem lett öngyilkos, mert vannak tanúk, akik két nappal ezelőtt még Budapestén látták.

Bianu szenátor kiutasításokat követel a városokból

Bianu szenátor, a fáradhatatlan, aki nem érzi jól magát, hogy legalább minden héten nem tart a kisebbségek ellen egy beszédet, újabban ismét foglalkozott velünk. A szenátusban terjesztette elő tegnap interpellációját arról, hogy Budapest és Galícia nem kívánatos idegenek elárasztották az országot és veszélyeztetik az ország hírnevét. Foglalkozik hosszasan azzal a régi és alaptalan váddal, hogy a magyarok ki-rekesztették a városokból a románokat. Kifejti, hogy 1910 után 40 erdélyi és bá-nati városból csupán Karánsebes, Szászváros, Szamosújvár, Vizakna, Ábrud és Hátszeg volt román többségű, majd statisztikai adatokat hoz fel Románia lakosainak eloszlásáról és ezzel szemben a városok kevés román lakosságáról. Ez ellen az álláspot ellen küzdelemre hívja fel a román közvéleményt. Kolozsvárott, Nagyváradon, Aradon, Temesvárott a cégek nagy-része idegen nevű, a gyárak és társaságok részvénytöbbsége idegenké, de a buka-resti sajtó munkásainak egy része is idegen nevű, vagyis az ország gazdasági és kulturális élete idegen befolyás alatt áll. A kormány kötelessége, hogy a városokat megkímélje az 1918 óta bejött nem kívánatos idegenektől és át kell őket küldeni a határon.

* Regele Ferdinánd (Rákóczi) uton legelősebb bevásárlási forrás női divat-
árakban, Consum áruház Moskovits-pa-
lota sarok.

Dorian Filmszínház

Közkívánatra még mára is prolongálva

Shakespeare hallhatatlan remekműve

A velencei kalmár

8 nagy felvonás.

Henny Porten
Harry Liedtke

Werner Krauss
Jacob Tiedtke

Lia Eibenschütz
Ferdinand von Allen

Hegyközségi forradalmi bálja

Ezerkilencszáztizenhét decemberben bált rendezett kovácsi földmivelő népe. A tánc az iskolahelyiségben volt s a rendezők sorába tartoztak Nagy Bálint és Mester János is, egymással régi haragosok. Nagy Bálint a falu rossza, még nőilen idején, fokossal ötkoronányi léket vert az epilepsziás Mester Sándor fején s a bált találkozóra revolvert vitt magával a szívbajos mester és bajonettet Nagy Bálint, dühödten ellensége. Nagy Bálint nem is akarta elengedni férjeurát, ruháját elzárta, de ura feltörte a láda fiát, úgy öltözködött fel takarosan.

Az iskolában aztán folyt a tánc, nőtt a kábitó melegség és tíz óra tájban már elterjengett a borgó.

— Most eszlek meg benneteket — rikkanított a Mester iukra Nagy Bálint és már villant is a fényes szerzőm, Mester Ferenc megszúrta terült el a boráztatási padlón.

Mester Sándor kirohant az udvarra, Nagy Bálint utána!

— Ne gyere közelébb!

— Megyek én, megyek én — így vail Mester Sándor hat év eltelével tegnap kerülve a vádlottak padjára — ezt felelte vissza, Sár volt, csapogott a csizma. Láttem, de nem akartam eltalálni.

— Meglőttek!

Együtt mondott még Nagy Bálint, aztán elterült a nagy teli sárban. A kitűzött bált község a lámpák sárga fényével már csak egy halott fák arcára világított rá.

— Mester Sándor — miért járt maga fegyverrel — kérdezi az elnök.

— Akkor kérem olyan idők voltak, forradalomban ez volt a szokás.

Özvegy Nagy Bálintné korán megöregedett parasztszónny, elnyűtte a munka.

— Mit kíván elesett urát, kártérítést követel, vagy évi járadékot, mert ehhez joga van? — teszi fel a kérdést. Ma ne a elnök helyett magyarul T á t r a y tanácsbíró.

Mester Sándor ösztövére kis ember, megégy földmivelő ember feláll, ő is megkérdezi aivár, csöndes hangon:

— Mit követelsz hát tőlem Agnes?

— Én nem követelek tőled Sándor semmit se man... Nekem elég kári tettel, megölted a kényérkeresőmet...

A tanak nagy számanál fogva, ítélet csak mára várható.

~~~~~

Ki a felelős a ki nem fizetett deviza átutalásokért

A polgári pörök nagyobbik felét teszik ma a valutaris elszámolásból fakadó perek. Ezek között is a hegyközségi széles rétegeit érdeklő döntést hozott a nagyváradai tábla Kepes-tanácsa.

Dr R á t z Miksa szatmári orvos 1922-ben az ottani Követő és Kereskedelmi Bankba befizetett 10.000 leit, hogy ezért Bécsben osztrák koronát fog kapni. Bécsben jelentkezett is a Wiener Bankvereinál, ahol elutasították azzal, hogy az átutalásra nincs pénz. Haromszor is elment s mindháromszor ugyanazt a választ kapta. Nem volt mit tennie mást, visszautazott Szatmárra és kérte a befizetett tízezer lejének a visszaadását. A Követő Bank azonban ezt megtagadta — annál is inkább, mert az osztrák korona állandóan hullámzott — s kijelentette, hogy az átutalást teljesítette s a koronát felvehetők a Wiener Bankverein bécsi pénztáránál. Perre került a sor s a szatmári törvényszék a 10.000 lei visszafizetésére ítélte a Követő és Kereskedelmi Bankot. Közben azonban az az osztrák korona, ami Bécsben kifizetésre vár, a mai árfolyamán alig ér egy-kétszáz leit.

A felelősség folytán a Kepes-tanács előtt dr Ney Pál bemutatta — mint a szatmári bank képviselője — a Wiener Bankverein levelet, mely szerint az átutalás kifizetését annak idején a W. B. egy tisztviselőjének tévedésből tagadták meg. A tábla döntése most érdekesen prejudikál minden ehhez hasonlóan vitás devizaügyben. A tábla ugyanis elrendelte annak a bizonyítást, hogy dr R á t z kérte-e az átutalásnak egyenesen a Wiener Bankvereinhoz való irányítását, vagy a Követő bank nevezte-e meg a W. B.-t, mint amivel a fizetést teljesíteni fogja? Mivel ha kétségtelen is, hogy a fizetés elmaradása a bécsi banktisztviselő hibájából történt, a felelősséggel az tartozik, aki a Wiener Bankvereint megbízták.

~~~~~

Csalfa kozmetika

Franciaországban a kozmetikai cikkek kánaánjában kényelmetlen törvényt hozott a piperegysősokra a parlament. Az 1923. évi szeptember 14-iki törvény súlyos büntetés terhe alatt kötelezővé tette, hogy minden szépitőszór dobozára, üvegére vagy tégelyére rá kell ragasztani egy etikett a következő felirással:

„Dangereux!”

Dangereux magyarul annyit jelent, mint veszedelmes, de franciában élesebb, riasztóbb jellege van. Körülbelül az, amit magyarban a villanyoszlopokra mázolt keresztbefektetett emberi csontok halálfejei alatt fejeznek ki.

Képzeltető mily kellemesen érintette a gall piperei port a szeptember 14-iki törvényhozás. Am ha a francia kereskedő prüszkölt is a kegyetlen intézkedés miatt, kétségbe azért nem esett. Kiszemelte a módját, hogyan ellensúlyozhatja a törvényes riasztást úgy, hogy a törvény is jóllakjék, a kendőzés szenvedélye is megmaradjon.

Tényleg ráragasztotta hajápoló és bőrfénytelenítő, szőrtelenítő és izztalanító vívmányaira igen apró betűkben a törvény figyelmeztetést. Ugyanakkor azonban tiszter feltűnőbb írással biztosítja vevőt a szer ártalmatlanságáról.

„Kénytelenek vagyunk alávetni magunkat a szeptember 14-iki törvény intézkedésének — mellékel például az alig észrevehető „dangereux” jelzéshez plakátterjedelmű magyarázatot egyik udvari szállító.” — Kénytelenek vagyunk fölragasztani „Nincs többé kopaszfej” hajmosóporunkra is a veszedelmes feliratot. Nem akadályozhat azonban bennünket a törvény atyai gondoskodása sem abban, hogy igen tisztelt megrendelőink számára gyártmányunk legteljesebb ártalmatlanságát garantáljuk. Öcünk évszázados fennállása, jó reputációja kétségkívül el fogja oszlatni az esetleges aggodalmakat, melyek a törvény kényszerű alkalmazása folytán egyesekben felmerülhetnek.”

Arca a püder, ajkán a zúzs, haján a henna alatt Önagysága bizonyára édesdeden elmosolyodik a francia honatyák kijátszott együgyűségén. S miközben crayonjával szemöldökét korigálja, a fenyegető figyelmeztetés dacára a piperegysős éppoly virágzó-üzlet Frankhonban, mint volt eddig.

Ez a szeptemberi törvény olyan tipikus példája a háboru utáni életnek, amit valaha tankönyvekből lenne érdemes oktatni az eljövendő generációk okulására. Ez a törvény az, amivel a kisebbségi jogok, személyi szabadság s más hasonló szépitőszerek legjobban megérnek egy kalap alatt.

A felirat meg van; a feliratról mindenki tudja, hogy alig-alig fedti a tégely tartalmát.

Kisebbségi jog? Garantáljuk, nem veszedelmes.

Személyi szabadság? Az sem „dangereux.”

A feliraton mindenki mosolyog s egészszéggel használja tovább a régi metódust. És ugyan hol van egy közéleti férfi, egy politikus, hol van egy rezsim, akiben a tartalom a kifejelet hirtetett elveket nem dezavualná? Jelektelen senik magukra álcázzák a veszedelmesség etikettjét, viszont mozgalmak, amelyeknek célja nyilvánvaló, legrikább esetben írják föl zászlójukra őszintén a programjukat.

Láttunk-e az utóbbi évek leforgása alatt egyetlen reakciós politikust, aki kifejelet dokumentált maga-szortirozásában nyíltan elismerte volna csak azt is, hogy „konzervatív”? Nem! Ma mindenki demokrat! Különös, az emberek nem félnek tettektől, de félnek a szavak súlyától.

Mintha a szavak súlyosabbá váltak volna a cselekedetnél! A francia honatyák úgy találták szeptember tizennegyediken, hogy a piperegysősok jobban agyonlehet ütni egyetlen szóval, mintha egyenesen megtiltják a kozmetikával való foglalkozást.

Tagadhatatlan: a szavak sorsdöntők, fontosak! Ezer szerencse, hogy a közvélemény legtöbb esetben nagyszerű ösztönnel választja ki, melyik szó fed valóságos fogalmat és melyik az, aminek hinni nem muszáj.

~~~~~

A bérkocsi-ipartársulat megfélebbezi a tarifaeszállítást

Közlök a napokban, hogy a tanács lezállította a bérkocsi-tarifát. Ez a határozat meglepett mindenkit, mert hiszen értetetlen, hogy mindennek az ára maradjon a régi, sőt emelkedjen, miert legyenek éppen a bérkocsik olcsóbbak, mikor ők is alá vannak vetve az általános drágulásnak.

A bérkocsi-ipartársulat most a határozat ellen a kereskedelmi miniszterhez felebbezett intézett és ebben kéri az 1922 május 10-én kiadott tarifa árának 84 százalékkal való felemelését.

A felebbezés első sorban tiltakozik az ellen, hogy ellenük a tanács a spekulatortörvény szerint írtan fel, holott ők szigorúan tartják magukat a tarifához és így árdragítást nem követnek el. Ezek után részletes kimutatásban bizonyítják, hogy a bérkocsi-ípar fenntartásához szükséges kiadások tavaly április óta 84 százalékkal emelkedtek. Hogy csak egy pár tételt közöljünk: a széna ára 2-20 lei helyett 4-30, a kovácsmunka 60 százalékkal drágult, a kocsi-ípar, a kocsik, a szíjgyártó munka és így tovább, közel 100 százalékkal emelkedett. A város emelte a helypénzt, megdrágult az adó és így tovább, hogy az egylogatú bérkocsi évi fenntartása 46-926 lei helyett 86-193 lei, vagyis míg 1922-ben napi 128 leibe került, most 236 lei 15 banba kerül a fenntartás. Ha ezzel szemben vesszük, hogy egy bérkocsi napi maximális kereseti lehetősége 240 lei, akkor már a neki napi 3 lei 85 bani keresete, amirt egy felelő kényeret vehet. E után a felebbezés kritizálja az új tarifát és kifejti, hogy a 80 százalékos emelés, amit remél, egyenes arányban áll az általános drágulással. Mád rámutatnak arra, hogy 1922 óta a villamos vasút, a vízdíj, a villamos világítás milyen nagy mértékben megdrágult. Ha a város 200 százalékkal emelte a díjakat, hogyan követelheti a bérkocsitól a díjak lezállítását? A bérkocsi ipartársulat tagjai csupán megelégedésükért küzdenek.

Akarja családját cipővel ellátni?

Nálunk két pár elsőrangú cipőt vásárolhat azért az összegért, melyért másutt csak egy párat vehet! Csakis elsőrangú gyártmányok raktáron, alig észrevehető szépséghibával.

Selejtes cipőáruház

Str. Teatrului (Színház-utca) 4. szám.
Antilop cipők megérkeztek.

A gazdaközönség szíves figyelmébe!

Megérkeztek a valódi erfurti fajtisza gazdasági konyhakerti és virág-

MAGVAK

Deli-Ortó Károly

Erdély legrégibb és 74 év óta tenállo magkereskedésében, ahol minden minőségben nagyon éskicsinyben jutányos árban kaphatók.

Szolid, pontos kiszámítás!
Oradea-Mare, Piața Unirii (Szent László-ter) 2. sz.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek d. u.: Tangókirály, mérsékelt helyekkel, kezdete fél 4 órakor.

Péntek este: Román előadás, kezdete 9 órakor. Szombat d. u.: Vig özevy, Zöldhelyi Anna vendégjátékával, mérsékelt helyekkel, fél 4 órai kezdettel.

Szombat este: Pompadour, bérleten kívül, Zöldhelyi Anna vendégjátékával, premier helyekkel.

Vasárnap d. u.: Bajadér, mérsékelt helyekkel, fél 4 órai kezdettel.

Vasárnap este: Kék postakocsi, bérleten kívül.

Hétfo: Cigánybáró, operettrepreiz A) bérlet 99. szám.

— A Janovics-bankett. A kolozsvári Magyar Színház igazgatójának, dr. Janovics Jenőnek 30 éves születési és 22 éves igazgatói munkásságának évfordulóját a nagyváradai színház is megünnepli. E hónap 16-án, előadás után dr. Janovics Jenő tiszteletére a magyar színházban bankettet rendez, amelyre előjegyzési ivatek bocsát ki. Az előjegyzési ivatek a szerkesztőségekben, a két hírlapirodában, a Katolikus Körben, a Csarnokban, a Hitelbankban, a Nagyvárad Takarékpénztárban, az Egyesült Bankban, a Bihar-megyei Bankban, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban, a Keleti Bankban, az Általános Hitelbankban, az Agrár Bankban, a Leszámitoló és Hitelbankban, az Iparos egyetben és a Munkás Otthonban lesznek kitéve. Az előjegyzés határideje április hó 10-ike déli 1 órája. A vasárnapi lapokban fogjuk tájékoztatni Nagyvárad mélyen tisztelt közönségét a további tudnivalókról. Kiváló tisztelettel: a Nagyvárad Magyar Színház tagjai.

— Pompadour Zöldhelyivel. Szombaton 13-szor kerül előadásra Fall Leó slágeroperettje, a Pompadour, a címszerepben Zöldhelyi Annával, mint vendéggel. A többi vezető szerepet most is Borovszky, Zilahy, Misoga, Madas, Galambos, Földes, Bereng, Vigh és Sorr játsszák. A zenekart Szathmáry karnagy vezeti.

— Kék postakocsi. Vasárnap lesz esti előadásban 5-ik előadása Szilágyi-Budai Kék postakocsi Biedermajer operettjének, amely a romantikus Leventula operett folytatása. A vezető szerepeket Kovács Kató, T. Pogány Janka, Zilahy Irén, Borovszky, Pattantyus, Galambos, Madas, Békési és Bereng játsszák. Karnagy Szathmáry.

— Cigánybáró. Hétfőn este lesz Jókai-Strausz csodaszép operettjének, a Cigánybárónak a reprize elsőrendű szereposztásban. A vezető szerepeket Bak-say Judith, T. Pogány Janka, Biczó Margit, Tihanyi Zoltán, Borovszky, Misoga, Madas és Pattantyus játsszák. A rendezést Hetényi végzi, a zenekart Szathmáry vezényli.

— Délutáni előadások. Pénteken délután fél 4 órai kezdettel tart csak előadást a magyar színház, mivel este román előadás lesz. A magyar társulat délután Lehar szép operettjét, a Tangókirályt játssza, a főszerepekben Biczó, Zilahy, Borovszky, Misoga, Madas és Békésivel. Szombaton délután szintén fél 4 órai kezdettel Lehar Ferenc nagysikerű operettje, a Vig özevy kerül előadásra Zöldhelyi Anna vendégjátékával, aki a címszerepet játssza. A többi vezető szerepet Biczó, Fratta, Misoga, Madas és Békési játsszák. Vasárnap délután Kálmán Imre csodaszép operettjét, a Bajadért adja a színház, a címszerepben Kovács Katóval. A többi vezető szerepet Zilahy Irén, Borovszky, Misoga, Hetényi, Madas, Vigh és Sorr játsszák. A zenekart Szathmáry karnagy vezeti, a keleti táncot pedig Horváth Marietta táncolja a táncokkal. Mindhárom előadás mérsékelt helyárú.

SENKI FIA

— RÉGENY. —

70

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Mikor hárman maradtak a szobában, az öreg Boglár Mihály szeliden megszomogatta a leánya haját és könnyezve kérdezte: — Ugy-e sokat hányt, vetett az élet? Ugy-e sokat szenvedtél édes gyermekem? — Sokat! — válaszolt szomorúan a leány.

— Látod, jobb lett volna, ha itthon maradsz. Nagy a világ, rossz a világ! Itt nem ért volna a vihar; nem tépte volna meg a szívedet a balsors, a csalódás. A fecske se vágyik az esz alól a magas fenyőfára. Nade seba! Csakhogy visszatértél, csak hogy itthon vagy.

— Meg itt van velem az én jó uram! — szólt Erzsi, megcirógatva a Nigra fejét kezét.

Az öreg ember nézte, nézte a fiatalok boldogságát; egyszer aztán felülvén a fejét, így szólt: — Hát aztán hit szerint meg vagytok-e ti esküdvé?

— Meg vagyunk édes apám, meg vagyunk; — válaszolt kissé megzavarodva a leány.

— Aztán miféle hit szerint?

— Szerecsen hit szerint, — szólt Erzsi.

— Amerikában az a szokás.

A vén Boglár nem szólt semmit, csak hűmögött; nem igen értette ő az efajta dolgokat, nem ismerte a külsőországi szokásokat se, csak azt látta, hogy szeretik egymást a fiatalok és boldogok.

Már elmúlt egy hónapja, hogy haza érkezett Boglár Erzsi. A pletyka is lassan-lassan elhalkult és elkopott a vénasszonyok nyelve. A falubeliek is hozzászórtak már a fekete emberhez, csak a gyermekek futottak előle, ha az utcán meglátták.

Egyszer aztán így szólt a vén Boglár Mihályhoz a leánya: — Édes apám! Ez az én jó uram munkához szokott, dolgozó ember volt odaát az új világban, itt se akar tétlenül élni, mint a here, dolgozni akar.

Hát édes leányom, mit akar dolgozni az urad?

— Szántani, vetni, aratni.

— Hm, hm! Az nem lehet.

— Hát miért nem lehet?

— Azért, mert visszahőkölnek tőle az ökrök, megbokrosodnak a lovak.

— Oh, dehogy bokrosodnak.

— Meg aztán, hogy nézne ki a te urad, ha felveszi a paraszti gúnyát, a patyolat fehér ingét, meg a gyolcs gatyát?

— Hát varrok én neki bakaeszből.

— Nem, nem! Tanuljon inkább valami mesterséget, legyen például pék, vagy molnár.

— Jaj, Isten őrizz! Nigra nem szereti az ilyen piszkos foglalkozást. Gondolja meg kigyelmed, hogy nézne ki az ő fekete bőre, ha belepi a liszt. Egy hétig ki nem lehet belőle szapulni a csirizt.

— Hát akkor legyen kéményseprő.

— Igaza van édes apám, igaza van! Ehez valamennyire ért is, hiszen Amerikában is ő seprte az Astoria-szálloda kéményeit. Rajta nem látszik a korom.

— Na látod, düllőre jutunk már vele.

Egy hét múlva iparendélyt váltott az öreg Boglár Mihály a vejének és ott ragyogott a házon, az aranybetűs cégtábla:

NIGRA

amerikai kéményseprőmester.

Nagyszerűen nekiindult a mesterség. Mindenki csak a négerrel dolgoztatott. Hisz az Isten is annak teremtetette. Nem úgy seper az, mint az errevalók. Alólról kezd, felőlről végzi; aztán olyan csodálatos módon hűg a két tenyerével, mint egy bagoly s úgy kukorékol, mint egy kakas. Becsületes, szolid és alapos munkát végez. Amelyik kéményt egyszer ő kikortort, az aztán soha ki nem gyuladt. Azt mondják, hogy valami amerikai zsirral kezni meg a kürtöket.

(Folyt. köv.)

Parfümök az összes létező illatokban, dekántent kimérve kaphatók Farkas István Apolló drogériájában

ZONGORA
bőrözést hurozást

szpecial angol mechanica javitást és hánkolást eszközöl külföldi erő.

Cimeket felvesz:

STERNBERG I.

regisgützet, Kishidlo. — Telefon 13 45. sz.

A tavasz legszebb CIPŐUJDONSÁGAI

állandóan nagy választékban, gyári áron kaphatók a

„DERBY“

(Hungária) Cipőgyár r.-t.

fióközleteiben.

I. Str. Reg. Ferdinand (Fő-utca) 2. sz.

II. Str. Avram J. (Kossuth u.) 5. sz.

III. Str. Nic. Jorga (Zöldfa u.) 7. sz.

Utóbbi két fiókban egyes párokat és selejtes cipőket is mélyen leszállított áron árulsunk.

„HERCULES“ fehérnemű a legszebbek és legolcsóbbak Kapható: SAS-PASSAGEI lerakotnál.

Alkalmi vétel
5000 pár Fátyol Harisnya
minden színben, hiba nélkül
Molnárnál
Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 9. szám.
párja **69** lei

Olcsó beszerzési forrás
HUSVÉTRA
Üveg, porcellán, zománcédény, evőeszköz, háztartási cikkek
Bazáraruk
játékok, utazókosár, kosáraruk, ajándék és dísz tárgyak.
Farkas áruház
Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.

Meztelen nőt találtak

egy razzlán

A nyomor millió és millió variációjában megmutatta félelmetes arcát, amelyről eddig azt hittük, hogy csak a regényírók színes fantáziájában élt.

Most Nagyváradon olyan eset történt, amire talán még az ezerbűnű világvárosokban sem volt példa. Tegnap este az olaszai rendőrkapitányság emberei razzlát tartottak Nagyvárad állomáson, ahol egy holt vágánysoron mintegy 35 vagon vesztelgel már hónapok óta. A razzia a rendőrség intencióit nagymérvben kielégítette, amennyiben több, mint negyvenöt csavargót állítottak elő, akik a vagonokban laktak már hónapok óta. Az elfogottak nagy része férfi: zsebmetszők, tolvajok, katonaszökevények. Azonban volt közöttük egy nő is, akit teljesen meztelenül találtak meg a rendőrök a vagonban. Ott élt a többiekkel s mikor már egyetlen ruhája is lefoszlott testéről, nem ment ki az utcára.

A sok mindent látott rendőrtiszt is elképedtek a különös eseten. Kérdezni kezdték a teljesen ruhátlan nőt, aki egyetlen szó választ nem adott a hozzáintézett kérdésekre. Sztrájkol a meztelen nő valósággal, még a nevet, illetőségi helyét sem akarja megmondani. Társai szerint tud beszélni és csak a razzia óta nem akar felelni a hozzáintézett kérdésekre. A rendőrség minden igyekezete hiábavalónak bizonyult, mert még eddig egyetlen szót sem sikerült kiszéni a titokzatos nőből.

Lehet, hogy a meztelen nő nem is bűnöző, hanem egy szerencsétlen sorsűldözött, akiről már az utolsó ruhákat is letépte az élet és most konok hallgatással próbálja elnémitani múltját a kíváncsi rendőrök elől.

Husvétikiállítás

a nagyváradai Katolikus Körben

1924. április 12—13-án

Részívesznek:

Brázay Kálmán
vegyipari gyár
Nagykároly

Record
kalapgyár
Str. Nr. 1. (Kossuth-u) 14.

Rosenberg I. cementárugyár Rt.

Faragó Testvérek
bőrnagykereskedők
Sas-passage.

ECONOMIA
R.-T.
Nagypiaciér

Első erdélyi Lack-és festékgyár Str. Iorga Zoltán

Florenz József
mérleg, suly és fém-
áruháza nagyvárad
fiókja, Ghillányi-ut 6.

Agrocomercia
R.-T.
Str. I. C. Bratianu
(Szaniszló-utca)

Uri szabóságomat
kidölvite, Strada Corogariu (Uri-
utca) 9 szám alatti üzletteliségbe

Legfinomabb angol szövetek raktáron.
Legutolsó divat szerinti szabás. — Szolid árak.

Szalay Dezső

ÜLDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapíroda, (Telefon 13—01.)

Nagyvárad hölgytársadalmának nagygyűlése a Janovics-jubileum előkészítésére

Emelkedett hangulatban tartotta meg tegnap délután 5 órakor a városház közgyűlési termében Nagyvárad hölgyközönsege a Janovics-jubileum előkészítésére összehívott nagygyűlést, melyen a város úri hölgytársadalmának csaknem minden számottevő tagja megjelent. Egyhanguan elnökké választotta özv. Schütz Albertnét, a Zsidó Nőegylet illusztris elnökét, majd Perédy György hirlapíró az elnök felhívására ismertette a gyűlés célját: a nagyváradai jubiláris ünnepség tervbe vett kereteit. A gyűlés kimondotta, hogy az ünnepségen részt fog venni és a nagyváradai nők nevében a jubilánst üdvözlő beszéd elmondásával egyhangulag Pálfiyné Gulácsy Irént bízta meg. Ezután végrehajtó bizottságot szerveztek, melynek tagjaiul özv. Sonnenfeld Adolfnét, Horváth Árpádnét, Papp Dezsőnt, dr. Kassay Kálmánnét, Butyka Lajosnét, Reismann Samunét, és dr. Kocsán János ügyvédet választották meg.

Kimondották, hogy amint a miniszteri jóváhagyás megérkezik, gyűjtést indítanak a város társadalmában s a befolyó összegből az elagott és beteg színészeket segítő és nyugdíj-alap címén „Janovics Jenő alapot” létesítenek.

A részletek megbeszélése után a gyűlés tagjai egy emlékalbum lapjait vették magukhoz, amelyen Nagyvárad hölgytársadalmában aláírásokat gyűjtve, emléksorok kisérletében fognak átnyújtani a jubiláns színigazgatónak. A gyűlés tagjai a legkelkessebb impressziókkal esti hét órakor oszlottak szét.

* A királyi pár Svájcban. Bernből jelentik: A berni román követ közölte a szövetségtanáccsal, hogy Ferdinánd király és Mária királyné a szövetségtanácsot is meglátogatja.

* Orosz szovjet-retorzió egy gyilkosságért. Moszkvai távirat jelenti, hogy ott kivégezték a Kiva (ázsiai tartomány) uralkodójának fiát tizenkét társával együtt megtorlásul, mert Kiva fővárosában agyonlőtték a szovjetbiztosokat, amikor a várost felszabadították a vörös uralom alól.

* Dr. Molnár Vilmos előadása a munkás-egyetemen. A munkás-egyetem keretében április 4-én, péntek este 8 órakor a városháza nagytermében dr. Molnár Vilmos tart előadást Steinach megfiatalodási elméletéről. Az előadás díjtalan.

* Hirdetmény. Az államrendőrség a szokásos tavaszi bérkocsi-szemlének határidejét f. hó április 23 és 24-én, pótszemlének pedig f. május hó 21. és 22. napjait állapította meg, mindenkor reggel 9 órai kezdettel a lovásártéren. Ugyanezért felhívja az államrendőrség a bérkocsitulajdonosokat, hogy a jelzett időben és helyen a szemlén pontosan jelenjenek meg. Előre figyelmezteti a tulajdonosokat, hogy a szemlén csak kifogástalan lovakkal, kocsikkal és számszámokkal jelenjenek meg, mert mindazok, akiknek fogata bármely tekintetben kifogás alá fog esni, a bére

kocsi-jognak gyakorlásától fog eltiltatni. Oradea-Mare, la 3. Aprilie 1924. Aurél V. Catana.

* Tavaszi divat szövet-vásár Rimanóczy-utcan Kertész Reklám üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható.

* Jézus csodáiról ad elő folytatólagosan Udvardy Ignác festőművész pénteken 6 órakor a Kath. Körben. A jövő heti kultúrest tekintettel a husvét vásárra péntek helyett csütörtökre lesz. Előad majd az állat-lélektanból dr. Némethy Gyula.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* Értesítés. Hubay Jenő betegsége miatt az április 4-re hirdetett koncertje husvét utánra halasztódott. A koncert napját idejében közöljük. A megváltott jegyek érvényesek.

* Vízáradás fenyegeti Tokajt. A leg-híresebb magyar szőlőtermelő vidéket a megáradt Tisza és a Bodrog két oldalról teljes elöntéssel fenyegetik. A környék víz alatt van és a községből eddig 70 ház került víz alá. A veszélyt az óriási szélvihar is növeli. A Tisza áradata Tokajt elsodrással fenyegeti.

* Ágygarnitúrák, hencsertakarók, futószőnyegek legolcsóbb bevásárlási forrása Leitner Márton Rt.-nél.

Divat mellények Darvasnál.

* Románia válogatott football-csapata Nagyváradon hétfőn, f. hó 7-én játszik Nagyvárad válogatottja ellen. Ezen szennzációs mérkőzés iránt városunkban éppugy, mint az egész országban óriási érdeklődés nyilvánul meg.

* Halálozás. Lehoczky Józsefné, szül. Gottfried Róza 45 éves korában elhunyt. Temetése ma, pénteken délután 4 órakor megy végbe Sal Ferenc-utca 7. sz. gyászházban.

* A newyorki sakkverseny tizenkettedik fordulóján Réti megverte Bogoljubovot a huszonötödik lépésben. Maróczy—Tartakower és Aljechin—Capablanca eldöntetlenek. Yates Lasker Edét legyőzte, a másik Lasker—Janovsky parti felbemaradt.

* Megrendítő szerelmi dráma Aradon. Aradról jelentik: Tegnap délután 5 órakor megrendítő szerelmi tragédia történt Aradon. Ortutai Esztkiké, egy feltűnő szépségű, 22 éves aradi urileányt Scherrer Ferenc fiatal fogtechnikus revolverrel lelőtte, azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindketten meghaltak. Scherrer Ferenc marosvásárhelyi származású és apja jómódú szobafestő a székeyi fővárosban. A fiu fogtechnikus, de már négy hónap óta állástalanul ödögött Aradon. Apja a közelmúltban itt járt és haza akarta vinni fiát és Marosvásárhelyen állást is szerzett neki. A fiu azonban nem ment. Nem ment, mert akkor már erős, a legerősebb szálak fűzték Aradhoz. A szép Ortutai Erzsikének udvarolt. S a leány viszonzta érzelmen a fiatalleányt, de a fiatalok ennek ellenére is kitartottak egymás mellett.

* Ingzefirt, libertyt, batistot, mosó de-laint, grenadinokat legszebb választékban Leitnernél.

* Bécsi divat, női mellények, blousok érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban kaphatók.

* Balya Ibolyka és Tolnai Andor hangversenye. Hirt adtunk arról az eseménynek készülő hangversenyről, amit Balya Ibolyka zeneszerző rendez részint saját műveiből Tolnai Andor közreműködésével, részint Balázs Árpád és Fráter Loránd nótáiból április hetedikén este a Katholikus Körben. A nagy érdeklődéssel várt koncert jegyeit mátl kezdve a Hangya-üzletben lehet előre megváltani.

Férfi szövegek Darvasnál.

* Havas és Grünfeld szövegei legjobbak, legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.

* Bernhardt Shaw tréfiája. A londoni társaságban élénk érdeklődéssel tárgyalják Bernhardt Shaw híres szatirikus színműről legújabb esetét, amely az újságírók iránt érzett ellenszenvét mutatja. Bernhardt Shaw egyáltalán nem szíveli a sajtót és így senkinek sem sikerült interjúra bírni. A napokban egy amerikai vállalkozó szellemű újságíró elhatározta, hogy ha törik, ha szakad, de intervjút szerez a színműről. Felkereste tehát Bernhardt Shawt és megkérte, hogy mondja meg, szerinte ki a legjobb tízenkét angol író, rajta kívül. A híres színműről ridegen fogadta és kijelentette, hogy kímélje meg az ilyen számszágoktól. De az újságíró azért volt amerikai, hogy az ilyen kicsinységekkel ne izgassa magát. Felkereste másodszor és ugyanazt a kérdést tette fel. Újra a legridegebb visszatartás. Amikor elment, megmondta szolgálójának, hogy máskor ne is jelentse be az újságíró. Harmadszor is megpróbálta az amerikai. Más néven jelentette be magát és így sikerült megint bejutnia. A színműről dühösen kiabált, végre azonban belátta, hogy nem bírja lerázni az újságírókat és megkérte, hogy jöjjen el másnap. Másnap már a szolgái volt egy borított részére. Az utcára sietett és mohón bontotta fel. Egy papírt volt benne és rajta a következő nevek: George Bernhardt Shaw, G. Bernhardt Shaw, George B. Shaw, Geo. B. Shaw, G. B. Shaw, G. B. S., George Shaw, Bernhardt Shaw, George Shaw, Bernhardt Shaw, George Shaw, Shaw George Bernhardt, Shaw Bernhardt. A riportert nem vette észre a dolgot, azt hitte, hogy ezek különböző hírességek nevei és sietett lesüggönyözni lapjának.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknél

* Meg van állapítva, hogy az olcsóság az áru minőségében van, más minden üres reklám és félrevezetés a vevőkönoségnek. Csakis elsőrendű minőségű árut szerzhet be üzletében szolid árák mellett. Hogy Darvas harisnyái a legjobbak, az ma már tény.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

* Nyakkendők, divat férfi zoknik mélyen leszállított árban szerzhetők be Vezérnél.

* Vásároljon saját érdekében a Körös-parti Áruház alkalmi olcsó hetében.

* Mária csemege 1 drb. 5 lei Benedeknél

* Igunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

Harisnya kötőpamut

a legfinomabb kivitelben, minden vékonyágban megérkezett olcsó árák a

FISCHER

áruházában, Sas - passage.

Szerezzen családjának

kellemes husvéli ünnepeket

azzal, hogy házátarását az újonnan érkezett legkiválóbb gyártmányú és bámulatossan finom minőségű

zománc edényekkel

szerezhesse fel, melyek mindenkinek legolcsóbban kapható

Spitz Sámuel

vasnagyerkeskedésébe, Nagypactér, Kugler-ház

LEGUJABB

Az új német-orosz egyezmény

London, április 3. A Daily Herald jelenti, hogy Oroszország és Németország egyezményt írtak alá, amelyben Németország kötelezi magát, hogy mindaddig nem fogadja el a meghívást a nemzetek szövetségébe, amíg Oroszországnak is nem teszik lehetővé, hogy eleget tegyen a meghívásnak.

KÖZGAZDASÁG

Három millió leire emelte alap-tőkéjét a Grósz Jenő és társai r. t.

A Grósz Jenő és társai r. t. tegnap délután tartotta rendkívüli közgyűlését Barbu Romulusz elnöke mellett. Napirend előtt az elnök kegyeletemes szavakban emlékeztetett a vállalat volt igazgatósági tagjának és jogtanácsosának dr. Moskovits Zoltán elhunytáról.

Ezután Grósz Jenő vezérigazgató tett jelentést a vállalat működéséről és javaslatára a közgyűlés a vállalat alap-tőkéjét egy millió leire emelte fel. A vezérigazgató által előterjesztett jelentés szerint a részvénytársaság üzletkört kiterjeszti vas- és fémáru konyhaeszközök, mérlegek és súlyok gyártására és e célra megvette a Kolozsvári-utca 74. szám alatti ingatlant és ott rövidesen megkezdte a működését az üzem, amelyben nagyobb német érdeklőség vesz részt.

A részvénytársaság elnökévé újból Barbu Romuluszt, vezérigazgatójává Grósz Jenőt választották meg. Az igazgatóság tagjai: Libertmayer Ferdinánd, Schober Karl (uj), Schlör Rudolf (uj), Feldmann Sámuel, dr. Vostinár János (uj), dr. Mangra Demeter (uj), dr. Oláh Béla (uj), dr. Bárdos Imre (uj).

— Szokatlan áreszkökenés a bécsi tőzsdén. Bécsből jelentik: Az árfolyamok alakulása a mai tőzsdén olyan különös és meglepő volt, mint még soha eddig, bár az utóbbi időben elég sok példa volt meglepetésre. Nyitáskor a spekulációs papírok árfolyama 30–50.000 koronával mélyebben indult a tegnapi zárás árfolyamainál. Ennek a márol-holnapra történt egész szokatlanul nagy áreszkökenés közvetett oka a francia frank újabb hitelen felszökése: a frank ugyanis Zürichben 31.75-ről 33.65-re emelkedett. A helyzet arra mutat, hogy az itteni piacon a francia frankkal szemben még mindig vannak bessz-pozíciók. A helyzetet súlyosbítja, hogy míg a francia valuta felfelé megy, a dollár az utóbbi időben jelentékeny súlyedést mutat. Különösen kinos hatást tett az a körülmény, hogy bár a márka erőteljesen emelkedett, a bankok intervenció beavárlásának nyoma sem volt. Ellenkezőleg: a bankok kéllőképben nem fedezett angazsmánokat bonyolítottak le. Később terjedt el csak a híre, hogy a bankok akcióbba léptek, mire a nagy árfolyamhanyatlásban enyhülés állott be.

MOZI

— „A velencei kalmár” közkívánatra még ma is. A Dorian filmszínház pazar slágere, „A velencei kalmár” négy napon át zsufolt házakat vonzott, de lehetetlen volt az egész közönséget elhelyezni. Ezért még egy napig, ma, pénteken látható a Vigadó mozgószínházban. A nagyszerű film, amelynek a főszerepeit Henny Porten, Harry Liedtke és Werner Krauss alakítják,

— Az Apolló mozgószínházban ma, pénteken a Rejtelmek háza második része látható. Ezt megelőzi egy egészen új kétfelvonásos vígjáték. Zsigottó mint bányarab. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— „Dr. Lackington” és ő a Dorian filmszínházban. Ma, pénteken látható először a „Dr. Lackington” című 6 hosszú felvonásból álló izgalmas kalanddráma, amely egy rejtelmek szanatórium titokzatos történetét mondja el. Ezenkívül színre kerül egy legújabb 1 felvonásos sláger burleszk, amelynek főszerepét a szimpatikus Ö játsza. — Hétfőn látható először Conan Doyle leghíresebb regénye: „A halott árnyéka.”

TŐZSDE

Bukarest, április 3. Zárlat: Devizák: Páris 1160, London 851, Newyork 196, Róma 884, Zürich 3480, Bécs 27 egyen, Prága 570, Berlin 24, Budapest 22.

Valuták: Font 837, frank 1120, svájci 37, lira 840, dinár 235, dollár 193 fél, osztrák 28, magyar 23, szokol 575, leva 133.

Zürich, április 3. Zárlat: Berlin 100 a 122 fél, Amsterdam 211 fél, Newyork 573, London 2464, Páris 3395, Milanó 2525, Prága 17, Budapest 0.077 fél, Belgrad 705, Bukarest 295, Bécs 0.080 ötnyolcad.

Budapest, április 3. A esütörtöki tőzsdei magánforgalom. Magy. H. 735—740, Hazai b. 300—305, Földhitel 520, Keresk. b. 1700—1725, Leszám. 115—118, Osztr. H. 245—255, Lloyd b. 20, Magy. Olasz 30—36 fél, Pesti Hazai 5400—5450, Borsod-Misk. 172, Viktória 310, Köszén 3750—3800, Galgó 800—810, Magnezit 3200, Ganz-Dan, 4675—4700, Rima 185—190, Lámpa 205, Schlick 102, Atheneum 250, Franklin 175, Cukor 3900—3975, Izzó 770, Baróti 11, Résv. sör 312—315, Föv. sör 42, Danica 182, Spodium 295, Brassói 430, Gummi 540—550, Star film 32, Szikra 82, Nasici 2900, Ofa 730—740, Viktória bútor 10, Hazai 220, Déliv. 105, Nova 165, Meffer 440.

Budapest, április 3. Terménytőzsde: A gabonapiac szilárd. Budapesti buza 310, dunántúli rozs 167 fél, nvirségi hajdú 262 fél, balatoni árpa 260, Balatoni 237 fél, somogyi, zalai, tolnai kukorica 240 ezer korona.

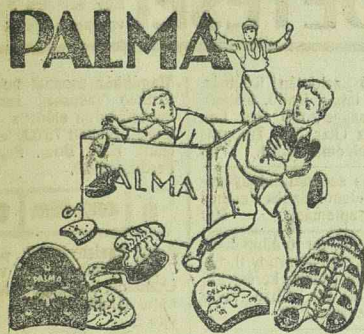
Budapest, április 3. A szerdai értékpapírtőzsde: Magy. H. 736, Osztr. H. 243, Angol-M. 101 fél, Leszám. b. 114, Ker. bank 1685, Atlantica 56 fél, Belv. 46 háromnegyed, Hazai első 5300, Magy. Bíz. 13000, Fonciere 390, Morsod-Misk. 170, Concordia 61, Első Bpesti 176, Gizella 77, Hungária 154, Bauxit 530, Beocini 1490, Borsodi 200, Szászvári 520, Kohó 705, Drasche 730, Magnezit 3100, Ujlaki 270, Urikányi 1060, Sándortarjani 792, Atheneum 250, Kőburg 65, Fegyver- 1510, Csáky 25, Ganz-Dan. 4675, Ganz-vill. 2175, Kühne 69, Láng 190, Lipták 18 fél, Lámpa 203, Rimam. 180, Schlick 100, Rössemann 75, Guttmann 560, Hazai fa 218, Ofa 740, Zabolai 178, Zentai 220, Adria 2050, Levante 348, Tröszt 128, Közuti 33, Nova 163, Folyam-ten. 430, Magyar cukor 3900, Georgia 621, Mezöb. 330, Stummer 3000, Ált. gáz 1200, Egy. Izzó 765, Olaj 132, Baróti 11, Temesv. szesz 258, Gschwindt 220, Krausz-szesz 87, Spodium 293, Goldberger 149, Flóra 135.

NYILTÉR

Szabó és Kaszovitz rövidáru nagykereskedők vevőkönoségeivel és hitelezőkkel tudatják, hogy Kaszovitz a cégből kilépett. A mai naptól a cég részére megrendelést, sem pénztelvélet nem eszközölhet.

Carai-Mari, 1924 március 28.

Szabó Kálmán.

kaucsuk sarok és kaucsuk talp

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet

Lloyd 2545

Aszódinál Saspalota olcsó húsvéti vásár

Valódi likörök, császárkörte, állásch vanillilának literje 40 Lei evantronak literje 76 Lei. Erős tearum továbbra is 26 Lei literje. Chokoládé és cukor tojások 50 banitól kezdve, mindféle olcsó chokoládé nyulak és csirkék. Saját darálású porcukor. Dióbél, frissen darált mák. Méz üvegekben és kímérve. Flu-me chokoládé egy tábla 8 bordás 22 Lei. Olajos szardíniák, bőséges halak és sajtok. —

Aszódinál saspalota

Friss mazsola 1 kiló 48 Leiért kapható

Vegyztisztító üzlet Bazár épület — Szinbas oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha tisztítást Vasalások azonnal.

Borgos Samuel

Consiliul orasului municipal Oradea-Mare,
Sectia tehnica.

No. 7056—924.

Hirdetmény

A belügyminiszter úr jóváhagyván a Piața Unirii rendezési terveit, a városi tanács utasítása folytán eme térrendezési munkák céljaira szükséges föld-, kőműves-, betonozó- és műkőkészítő munkák végrehajtására nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlatokat zárt és lepecsételt borítékban folyó évi április hó 19-én, délelőtt 10 és fél 11 óra között a városi székház tanácstermében I. emelet, 1. szám alatt kell az árlejtési bizottság ülésén a bizottság elnökének átadni.

Az ajánlatokkal egyidejűleg köteles az ajánlattevő az árlejtési bizottság elnökének kezeihez az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bántópenzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letétbe helyezni.

Ajánlatot csak a városi tanács műszaki ügyosztályától (városháza, II. em. 2.) díjtalanul beszerezhető ajánlati úrlapon lehet tenni az egységarak kitöltésével. Másféle és nem megfelelő ajánlatokat a bizottság a versenytárgyalásból ki fog zárni. A városi tanács műszaki ügyosztálya készséggel ad mindenféle felvilágosítást a hivatalos órák alatt a munkák kivitelére vonatkozólag.

Az ajánlatok az árlejtési bizottság ülésén nyilvánosan bontatnak fel. A munkák odaítélése fölött, a felsőbb hatóság jóváhagyásának fenntartásával, a városi tanács legjobb belátása szerint fog dönteni.

Oradea-Mare 1924. április hó 2-án.

Köszeghy József,
inginer sef., consilier tehnic.

GYAPJUIPAR RT. Timișoara Oradea-marei fiókia, Bwdul Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) No. 13.

Sürgőnycim: Fonal

Román királyi

Telefon: 16-63. szám

udvari szállítók

—Eredetigyarí árak—

Szövetek

minden kivitelben

Kizárólag nagyban eladás

Fonalak

Perzsa, Jumper, Szmirna, Északi
selyemfáty, felveto.

Harisnyák

Comerc és jobb áru.

Tricolárak

téli és nyári.

Házait Berlinben

mérsékelt díjazás ellenében felelősség mellett kezelem. Kötő összeköttetésekkel rendelkezem. Ajánlatokat „Friedrichstrasse” jeligére.

Hegedüs Hirlapirodában

Zenemű ujdonságok

Hegedüs Hirlapiroda
zenemű osztályában.

Építési anyagokat

legújabb, osabb árban helyszíntre szállít a

Delta építőrezsvénytársaság

Piața Mihail Viteazul 11-a.

Allandóan raklaron tart: Tordai portland cementet, gipszet, meszet, téglát, francia hornyolt cserepet, géppel gyártott hódifarku cserepet, üvegcserepet, jó minőségű rabizlapokat, pilis-vörösvári kőport, betoncsöveket kutgyűrűket stb

Kalapvirág

szükségletüket hölgyek és masamók legolcsóbban szerezhetik be a

„CIKLAMEN”

művirágüzemnél, Bwdul Regele Ferdinand (vált Rákóczi-ut) 20. szám az udvarban.

**A csokoládék királya,
mindenkit elragadtatott kitűnő minőségével és delicat ízével.**

Laboratorium

LEO,

Dresden-Weidenbach

Hóhéhr és egészséges fogak a

Chlorodont

Allandó használata által.

Képviselő:

„CHEMOSANA”

Brassó, Uj-utca 27.

I. NACHT

Soc. in nume colectiv

ORADEA-MARE

Telefon 12-61.

Bucurest, Arad, Brasov, Cluj, Galati, Vienna, Timisoara.

Str. Sf. Ladislau (Körös-u.) 10.

Telefon 12-61.

Vas-

rud
beton
T

lemez 0.2—10 mm

lemez horgonyzott 650/1000 1000/2000

Gázcső, Forcső, Acélcő

Telegr. Adresse: Mettelnacht.

NAGYBAN

NAGYBAN

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövevény 3 lei
vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Száraz raktárhelyiséget, esetleg nagyobb világos suterint a Széchenyi-tér közelében sürgősen keresek. Cim a kiadóhivatalban. 481

Alkalmazás

Utazól állást keres különösen tüzerszakmában nagy gyakorlattal rendelkező nőtlen fiatalember. — Elsőrangú referenciával rendelkezik. Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába „Megbízható” jellegre kér. 384

Deutsche sucht Tages oder Nachmittagsstellung ab 15. April. Adressen in der Administration. 502

Bejárót azonnaira keresek. Sicherman Mór, Str. Cuza Voda (Szacsavai-u.) 73. sz. 497

Ügyes szobaleány felvételt Ullmann Sándornéai Piața Mihail Viteazul (Nagy-piața-ter) 11. 506H

Román, német nyelveket perfectül beszélem, kezdő iródi állást keresek. Címeket a kiadóba kérek. 499

Üzlet-helyiség

a város központján

átadó

Cim a Hegedűs Hírlap-irodában.

Korom Mihály
rei szoba, Csengeri-utca 14.

Elvállal a legújabb divat szerinti öltönyöket, ruhákat és felöltőket. 521

ZONGORA

Thék gyártmányú rövid kereszthúros olcsón eladó.

Sternberg

Kishidő. 2

Adás-vétel

Eladó házak. Cuza Voda (Szacsavai-u.) 70 modern beköltözhető parketás lakással, tüzelő lakatya mellett beköltözhető lakással, 400 kvadrát területtel 120 ezer lei. Weisz Gizi, Nyomda-u. 4. 34

Keresek megvételre egy jókában levő fürdőkádat. Boul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 483H

Eladó sürgősen 60 magán, 10 üzletház, 40 bérpalota, 1 szobától 5 szobás beköltözhető lakásokkal, 40 holdtól 400 holdig birtok, kisebb-nagyobb szőlők, ületek, lakások stb. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 32

Eladó egy új, három utcai szoba és melléképítményéből álló modern magánház. Braun, Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 61. 13

Bizománnyal eladók bármilyen teherneműt, porcellánokat, szőnyeget és képeket. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 64

Házak eladók. Házeladási megbízásokat vállalunk. — Kölcsonókat megszerzünk. Magánpenzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adás-vételi R-Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Komplett tejesen új fekete francia reneszánsz ebédő, díszlágyakkal, perzsaszőnyeggel, képekkel eladó. Vámos, Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 51., délután 4-6-ig. 504H

Eladó Szalonján üzletház, szép lakás, istálló, melléképítményekkel, 190 ezer Lei. Weisz Gizi, Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 33

2 éves szimentall tenyész-bika eladó. Szilcs Ferenc-nél, Paptamási. 503

Használt, de jó állapotban levő Czerny-Szendy II. füzete megvételre keresetik. — Cim: Str. Cuza Voda (Szacsavai-u.) 19. Sz.

Gen. Berthelot (Sal Ferenc) utcán kertés magánház eladó. A feltételek Imrik ügyvédnél (Gen. Berthelot, Sal Ferenc-u. 17.) meg tudhatók. 490H

Felöltő 13-15 éves fiúnak, rövid nadrágos fiúruha, viselt férfiöltönyök eladók Sir. Monastiri (Zárda-u.) 1. sz., em. 1. ajtó. 482

Eladó házak, szőlők és kisebb-nagyobb földbirtokok. — Ertekezni Toma Józsefnél Nilgész telep, 3-6-ig, Str. St. Ladislau (Körös-u.) 21. 491H

Eladó magánház Str. Pastor (Körház-u.) 41 a 2-0-00 leír. — Azonnal el foglatható. 506H

Magánház azonnal beköltözhető lakással, kerttel Székelyhídon előnős feltételek mellett 75.000 leír eladó. Bus, Boul. Regele Ferdinand 19. 501

Különfélék

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Barnutiu (Damjanich-u. 2. sz., ajtó 3. Nyz

Gépjárműzást jól és olcsón készit Erbsteinné, Str. Cuza Voda (Szacsavai-u.) 28 vagy Szarovecsky-utca 11. sz.

Pilse és gouvre munkát rendkívül olcsó árban készitnek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. sz. alatt, a pual szemben.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges lenyelvek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leiről kezdve készitnek Zenger lenyelvepésznel, Str. I. C. Brătianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fel 8-ig.

120.000 lei magánpenz nagatlan bekebelezésre kiadó. Bus, Boul. Regele Ferdinand 19. 506

Fenékülésen bármilyen biztosítékra mindenkor azonnali kapható. Különbejárta szobákat, lakásokat, üzlethelyiségeket leggyorsabban követtünk. Iroda: Strada Episcopulu Pavel-utca 5. 496

Reszelők

es mindenféle rás-polyok újratágását vállalom szolid árak mellett

Maár Lajos

reszelővágy Nagyvárad, Alexandri (Teleky)-u. 45

Eladó sarokház

940 m² belsőséggel a Hajó-téren, amelyben a Rólich-féle vendéglő van Két szép szobas lakás melléképítményekkel együtt elfoglalható. Ertekezhetni Kertsmáros Lászlónál, Str. Brătianu (Szaniszló-u.) 22

Kérjen árjegyzéket!

Francia barack és különféle gyümölcsfacsemeték. — Konyhakerti és virágmagvak a legnagyobb választékban Pálmák, disznóvénnyek, fenyők, rózsák és cserpes virágok kaphatók

„VICTORIA“

Kertgazdaság Részvénytársaságnál
Nagyváradon
Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 53.
Viszonteladóknek árkedvezmény!

Az előkelő világ csak Ch. Dupré tele

BOUQUET d'ORIGAN
Kölnivíz
Rizsport
Arczcremet
használat
CH. DUPRÉ-PARIS

Kevesebb pénz kell magának

kevesebbe kerül a kávéja, ha egy gyengébb minőségű gabonakávé helyett tisztán Enrilót használ, minden hozzátét nélkül. Enriló pótolja azonban a babkávét is. Csakhogy Enriló erősebb, ízletesebb és nagyon kiadós, ennek következtében a használatban rendkívül olcsó. A gyártók Franck Henrik Fiai világhíre kezébe ezen különlegesség minőségéről.

PARFUMS · POUDRES · LOTIONS

LT-PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT